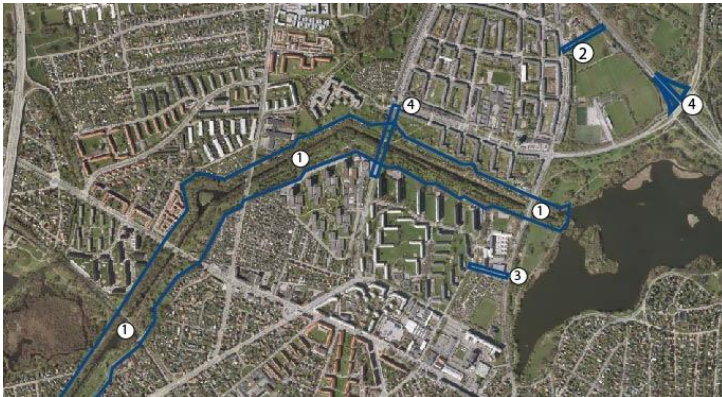

TM14 Tingbjerg-Husum byudviklingsstrategi

Baggrund

Københavns Kommune og de almene boligorganisationer fsb (Foreningen for Socialt Boligbyggeri) og SAB (Samvirkende Boligselskaber) har indgået en samarbejdsaftale om at gennemføre *Tingbjerg-Husum Byudviklingsstrategi*, som Borgerrepræsentationen vedtog den 20. august 2015. For at anlægsprojekterne i byudviklingsstrategien kan gennemføres, er det nødvendigt at indhente en dispensation fra fredningsmyndighederne.

Indhold

Det foreslås, at der afsættes midler til finansiering af Teknik- og Miljøforvaltningens resterende planlagte anlægsprojekter i byudviklingsstrategien for Tingbjerg-Husum. Projekterne understøtter Københavns Kommunes planer for at udvikle området skole og daginstitutioner, udviklingen af Bystævneparken som nyt boligområde samt boligorganisationernes infrastrukturindsats og fysiske helhedsplaner.

Dette budgetnotat indeholder fire initiativer.

Initiativ 1. Vestvolden som natur- og kulturattraktion (42,1 mio. kr. i anlæg)

Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af Budget 2016 at igangsætte et samskabelsesprojekt på Vestvolden. En omfattende omverdensinddragelse har resulteret i et idékatalog med 14 indsatser, der tilsammen kan give Vestvolden et kvalitetsløft, så området opleves mere tilgængeligt og trygt samtidig med, at de rekreative muligheder forbedres. På den måde kan Vestvolden blive til en lokal og regional attraktion, som kobler bydelen med resten af byen og fjerner barrierer mellem Tingbjerg og Husum Nord. Indsatserne kan udføres uafhængigt af hinanden, men Teknik- og Miljøforvaltningen anbefaler, at indsatserne samles i tre pakker for at få størst synlig effekt. Pakkerne kan udføres uafhængigt af hinanden. I overensstemmelse med hensigtserklæringen fra Budget 2016 afsøges mulighederne for eksternt medfinansiering af indsatserne. Teknik- og Miljøforvaltningen søger at opnå en tredjedel af de samlede anlægsudgifter medfinansieret af fonde. Såfremt der opnås tilsagn om fondsstøtte, vil eventuelle overskydende midler blive tilbageført. En mere detaljeret beskrivelse af hver indsats findes i bilag 1.

Pakke 1. Værdiskabende kulturformidling (9,6 mio. kr.)

Indsætterne i pakke 1 omfatter genetablering af voldprofilen, opsætning af informationsskilte og kanoner samt istandsættelse af fæstningsværket, dobbeltkaponieren og magasiner, således at de kan anvendes til natur- og kulturarrangementer.

Pakke 2. Bedre fremkommelighed og øget tryghed (23,0 mio. kr.)

Indsætterne i pakke 2 omfatter renovering af stier og broer, øget stibelysning, beskæring af træer og buske, samt udskiftning af inventar til rekreative formål.

Renovering af en af broerne, Militærbroen, er også omfattet af *TM6 Renovering af parkbroer*.

Pakke 3. Tilgængelig bynatur og aktiviteter for børn og deres familier (9,4 mio. kr.)

Indsætterne i pakke 3 omfatter etablering af en bemandet naturlegeplads, bistader i Naturbyen, træningsredskaber ved Bystævnet samt skole- og nyttehaver, som kan bruges af lokalområdets institutioner, skoler og beboere. Naturlegepladsen anlægges på kommunalt areal, og prisen inkluderer derfor ikke grundkøb.

Tilkøb af grønt – initiativ 1

Der er mulighed for tilkøb af grønt i pakke 2 og 3. Tilkøbet i pakke 2 vil involvere et kvalitetsløft i kraft af en øget plejeindsats til beplantning på Vestvolden. Tilkøbet i pakke 3 vil involvere frugttræer og bærbuske, som kan supplere de foreslåede skole- og nyttehaver.

Initiativ 2. Stiforbindelse (Terrasserne-Farumruten) (3,4 mio. kr. i anlæg)

Der ønskes midler til at projektere og anlægge den nye stiforbindelse, der foreslås i byudviklingsstrategien. Med initiativet etableres en ny forbindelse mod øst og med tilkobling til supercykelstien Farumruten. Herved sikres en bedre kobling mellem Tingbjerg og resten af byen, og der skabes en øget gennemstrømning af cyklister i området. Initiativet er uddybet i bilag 2.

Tilkøb af grønt – initiativ 2

Der er mulighed for tilkøb af grønt i dette initiativ. Tilkøbet forventes at omhandle nyplantning af træer, græsser og buske samt opgradering af eksisterende vækstforhold, så områdets natur fastholdes.

Initiativ 3. To vejforbindelser fra Tingbjerg til Husum Nord og Hillerødmotorvejen (38,2 mio. kr. i anlæg)

Såfremt der opnås enighed i forhandlingerne med de relevante statslige myndigheder, ønskes midler til at forprojektere og anlægge en eller to af de trafikale forbindelser, som byudviklingsstrategien udpeger som afgørende for at integrere Tingbjerg i den omgivende by. De to vejforbindelser skal sikre, at bydelen kan udvikles fra et udsat boligområde til en åben og attraktiv boligby, som er velintegreret i hele hovedstadsområdets trafikinfrastruktur. Budgetønsket omhandler en videreprojektering af vejforbindelse, der forbinder Bystævnet-Ruten (vejforbindelse B) samt videreprojektering og anlæg af nordvendte ramper på Hillerødmotorvejen ud for Tingbjerg (vejforbindelse C).

Initiativerne er uddybet i bilag 3 og 4.

Tilkøb af grønt – initiativ 3

Der er mulighed for tilkøb af grønt i dette initiativ. Tilkøbet forventes at omhandle nyplantning af træer, græsser og buske samt opgradering af eksisterende vækstforhold, så områdets natur fastholdes.

Initiativ 4. Vejforbindelse fra Kobbelvænget til Åkandevej ved EnergiCenter Voldparken (12,8 mio. kr.)

Byudviklingsstrategien anbefaler at åbne en ny kort vejforbindelse fra Kobbelvænget til Åkandevej på en strækning, som i dag kun er til cyklister og gående. Dermed skabes der en supplerende forbindelse på tværs af Husum for biltrafik. Dette vil aflaste bydelens hovedgade, Gadelandet, samt styrke tilgængeligheden til de mange lokale og regionale foreningsaktiviteter, som er samlet i EnergiCenter Voldparken. Vejforbindelsen vil også sikre fremkommeligheden for cyklister og gående på strækningen samt bevare de store eksisterende træer. Initiativet er uddybet i bilag 5.

Tilkøb af grønt – initiativ 4

Der er mulighed for tilkøb af bynatur i dette projekt. Tilkøbet forventes at omhandle opgradering af vækstforholdene for de eksisterende træer, samt nyplantning af træer, hvor det er muligt, så områdets natur fastholdes.

Overordnede målsætninger og effekter

Bedre og tryggere trafikforbindelser samt nye naturattraktioner skal samlet set bidrage til, at boligområderne i Tingbjerg-Husum bliver en integreret og velfungerende del af den omgivende by, hvor det er attraktivt at bo og bosætte sig. Ligeledes skal Vestvolden være en attraktion i lokalområdet, der tiltrækker besøgende fra hele byen.

I overensstemmelse med målene i *Politik for Udsatte Byområder og Fællesskab København* åbnes bydelen op med nye trafikforbindelser, nye boliger, styrket byliv, erhverv og grønne kvaliteter.

Teknik- og Miljøforvaltningen forventer, at projektet vil have en sundhedsmæssig effekt. Denne effekt vil blive afdækket, såfremt der udmøntes midler til projektet.

Projektet har en estimeret beskæftigelseseffekt på 115,8 årsværk (1,0 mio. kr. i anlæg = 1,2 årsværk).

Økonomi

Projektet har estimerede anlægsudgifter på i alt 96,4 mio. kr. i perioden 2018-2023. Der skal som en konsekvens af anlægsprojektet tilføres afledte driftsudgifter på 0,3 mio. kr. i 2020, 1,7 mio. kr. i 2021, 4,6 mio. kr. i 2022 og 5,0 mio. kr. årligt fra 2023 og frem. Såfremt der opnås fondsstøtte til en eller flere indsatser på Vestvolden, vil den kommunale andel af anlægsudgifterne reduceres. Projektet gennemføres i en række delprojekter med løbende ibrugtagninger i perioden fra august 2019 til december 2023.

Table 1 – Overview of desired activities on all management areas

Aktiviteter i forslaget <i>(1.000 kr. – 2019 p/l)</i>	Styrings område	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I alt
Initiativ 1. Pakke 1	Anlæg		2.226	2.637	3.826	307	614	9.610
Initiativ 1. Pakke 1. Drift	Service			168	422	692	692	1.974
Initiativ 1. Pakke 2	Anlæg		2.135	10.491	7.398			20.024
Initiativ 1. Pakke 2. Drift	Service			45	910	910	910	2.775
Initiativ 1. Pakke 2. Tilkøb af grønt	Anlæg			1.500	1.500			3.000
Initiativ 1. Pakke 3	Anlæg	100	907	1.517	3.640	3.160		9.324
Initiativ 1. Pakke 3. Drift	Service			112	163	2.713	2.713	5.701
Initiativ 1. Vestvolden Pakke 3. Tilkøb af grønt	Anlæg			100				100
Initiativ 2	Anlæg			600	2.360			2.960
Initiativ 2. Drift	Service					31	31	62
Initiativ 2. Tilkøb af grønt	Anlæg				400			400
Initiativ 2. Tilkøb af grønt	Service					25	25	50
Initiativ 3. Vejforbindelse B	Anlæg		500	1.000				1.500
Initiativ 3. Vejforbindelse C	Anlæg		2.000	2.000	17.000	15.630		36.630
Initiativ 3. Vejforbindelse C. Drift	Service				165	170	470	805
Initiativ 3. Tilkøb af grønt	Anlæg					100		100
Initiativ 4.	Anlæg			1.000	2.500	8.800		12.300
Initiativ 4. Drift	Service				55	55	115	225
Initiativ 4. Tilkøb af grønt	Anlæg					500		500
Initiativ 4. Tilkøb af grønt	Service					25	25	50
Udgifter i alt		100	7.768	21.170	40.339	33.118	5.595	108.090

Det forventes, at der ved udførelse af nærværende opgaver kan stilles krav om, at de private leverandører skal beskæftige praktikanter.

I forbindelse med behandlingen af Anlægsanalyse 2016 besluttede Teknik- og Miljøudvalget den 30. maj 2016, at Teknik- og Miljøforvaltningen skal arbejde videre med syv konkrete tiltag til reduktion af omkostninger på anlægsområdet. Dette anlægsprojekt forventes at kunne opnå effektiviseringsbesparelser gennem tiltagene 'Projektoptimering' (1 %), 'Byggeweb' (1,7 %), og 'Skalering af anlægskrav' (0,1 %). Dermed opnås en samlet effektivisering på 2,8 % af den samlede anlægssum. Denne effektivisering er indregnet i økonomitabellerne på det samlede budgetønske.

Risikovurdering

Initiativ 1. Vestvolden som natur- og kulturattraktion

Risikovurderingen varierer for de forskellige pakker.

Den overordnede risikovurdering er, at pakke 1 og 3 er komplicerede, og der er derfor afsat 10 % af anlægsomkostningerne til uforudsete udgifter. Vestvolden er areal- og fortidsmindefredet, så ændringer på Vestvolden skal godkendes af fredningsmyndighederne, primært Slots- og Kulturstyrelsen. Slots- og Kulturstyrelsen har været inddraget i tilblivelsen af indsatserne, men der skal søges dispensation for de fleste af dem. Forlænet ansøgningsproces vil kunne påvirke tidsplanen, og de påregnede risici er primært af tidsmæssig karakter.

Den overordnede risikovurdering er, at pakke 2 er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne til uforudsete udgifter. Indsatsen for renovering af stier har allerede fået dispensation fra Slots- og Kulturstyrelsen.

Initiativ 2. Stiforbindelse (Terrasserne-Farumruten)

Den overordnede risikovurdering er, at initiativ 2 er meget kompliceret. Der er derfor afsat 15 % af anlægsomkostningerne til uforudsete udgifter.

Dele af anlægsprojektet er forbundet med både tidsmæssige og økonomiske risici. Dette omhandler usikkerhedsmomenter, blandt andet fredningsforhold, jordbund, ledninger, samt behovet for at koordinere med de øvrige fysiske forandringer i området, herunder de almene boligorganisationers planer for udvikling af infrastrukturen på deres tilgrænsende arealer. Der er afsat tid til dialog med fredningsmyndighederne i tidsplanerne, men da resultatet af dialogen ikke kendes på forhånd, udgør det stadig en risiko. Risikoen ved den tekniske del af projektet vurderes at være lille både i forhold til økonomi og tidsplan, da der benyttes almindelige anlægsmetoder, og projektet foregår på kommunens arealer.

Initiativ 3. To vejforbindelser fra Tingbjerg til Husum Nord og Hillerødmotorvejen (38,2 mio. kr. i anlæg)

Risikovurderingen varierer for de forskellige vejforbindelser.

Den overordnede risikovurdering er, at forprojekteringen af vejforbindelse B er ukompliceret, og der er derfor ikke afsat midler til uforudsete udgifter. Dialog med statslige myndigheder om placering og udformning indgår som del af forprojekteringen.

Den overordnede risikovurdering er, at forprojektering og anlæg af vejforbindelse C er meget kompliceret, og der er derfor afsat 20 % af anlægsomkostningerne til uforudsete udgifter. Ud over igangværende dialog og forhandlinger med Transportministeriet og Vejdirektoratet kræver forbindelsen en dispensation fra fredningsmyndighederne som følge af naturfredningen ved henholdsvis Gyngemosen og Utterslev Mose. Dette kan være meget tidskrævende, og tilladelserne kan afhænge af tilretninger af projektet. Derudover er der en reel risiko for, at vejdirektoratet og fredningsmyndighederne ikke vil give de nødvendige tilladelser.

Initiativ 4. Vejforbindelse fra Kobbelvænget til Åkandevej ved Energicenter Voldparken

Den overordnede risikovurdering er, at initiativ 4 er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 8 % af anlægsomkostningerne til uforudsete udgifter. De økonomiske og tidsmæssige risici vurderes at være små i forbindelse med den tekniske etablering af vej- og stiforbindelsen. Der anvendes almindelige anlægsmetoder, og størstedelen af projekterne foregår enten på offentligt areal eller på arealer, der tilhører de almene boligorganisationer, som indgår i partnerskabet om byudviklingsstrategien.

Bevillingstekniske oplysninger

Projektet har estimerede anlægsudgifter på i alt 96,4 mio. kr. i perioden 2018-2023. Der skal som en konsekvens af anlægsprojektet tilføres afledte driftsudgifter på 0,3 mio. kr. i 2020, 1,7 mio. kr. i 2021, 4,6 mio. kr. i 2022 og 5,0 mio. kr. årligt fra 2023 og frem. Såfremt der opnås fondsstøtte til en eller flere indsatses på Vestvolden, vil den kommunale andel af anlægsudgifterne reduceres.

Table 2 – Capital expenditures and derived service expenditures

Anlæg (1.000 kr. – 2019 p/l)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	I alt	*
<i>Anlægsudgift</i>								
<i>Initiativ 1. Pakke 1</i>								
Projektering		1.222	794	150			2.166	2.166*
Udførelse		1.004	1.843	3.676	307	614	7.444	7.444*
<i>Initiativ 1. Pakke 2</i>								
Projektering		1.797	691				2.488	2.488*
Udførelse		338	9.800	7.398			17.536	12.367*
Tilkøb af grønt			1.500	1.500			3.000	
<i>Initiativ 1. Pakke 3</i>								
Projektering	100	907	800	1.540			3.347	2.007*
Udførelse			717	2.100	3.160		5.977	717*
Tilkøb af grønt			100				100	100*
<i>Initiativ 2.</i>								
Projektering			600				600	600*
Udførelse				2.360			2.360	
Tilkøb af grønt				400			400	
<i>Initiativ 3. Vejforbindelse B</i>								
Projektering		500	1.000				1.500	1.500*
<i>Initiativ 3. Vejforbindelse C</i>								
Projektering		2.000	2.000	2.000	1.320		7.320	4.500*
Udførelse				15.000	14.310		29.310	
Tilkøb af grønt					100		100	
<i>Initiativ 4.</i>								
Projektering			1.000	1.000			2.000	2.000*
Udførelse				1.500	8.800		10.300	
Tilkøb af grønt					500		500	
Anlægsudgifter i alt	100	7.768	20.845	38.624	28.497	614	96.448	35.889*
<i>Afledte serviceudgifter</i>								
- Initiativ 1. Pakke 1			168	422	692	692	1.974	
- Initiativ 1. Pakke 2			45	910	910	910	2.775	
- Initiativ 1. Pakke 3			112	163	2713	2713	5.701	
- Initiativ 2.					31	31	62	
- Initiativ 2. Tilkøb af grønt					25	25	50	
- Initiativ 3. Vejforbindelse C				165	170	470	805	
- Initiativ 4.				55	55	115	225	
- Initiativ 4. Tilkøb af grønt					25	25	50	
Afledte serviceudgifter i alt			325	1.715	4.621	4.981	11.642	

Tabel 3 – Tidsangivelse

Initiativ 1. Vestvolden som natur- og kulturattraktion

Projektet forventes igangsat løbende fra august 2019 til april 2021 og ibrugtaget løbende fra august 2019 til august 2023.

Tidsangivelse	Måned og år
Anlægsbevilling forventes givet	Oktober 2018
Anlægsprojektet forventes igangsat	April 2019
Forventet ibrugtagningstidspunkt	August 2023

Tabel 4 – Tidsangivelse

Initiativ 2. Stiforbindelse (Terrasserne-Farumruten)

Anlægsprojektet forventes fysisk igangsat i februar 2020 og ibrugtaget i august 2021. Tidsplanen vil efterfølgende blive afstemt med Kultur- og Fritidsforvaltningen og de almene boligorganisationers udviklings- og infrastrukturplaner for de tilgrænsende arealer.

Tidsangivelse	Måned og år
Anlægsbevilling forventes givet	December 2018
Anlægsprojektet forventes igangsat	Februar 2020
Forventet ibrugtagningstidspunkt	August 2021

Tabel 5 og 6 – Tidsangivelse

Initiativ 3. To vejforbindelser fra Tingbjerg til Husum Nord og Hillerødmotorvejen

Forprojektering af stiforbindelse B forventes igangsat oktober 2019 og ibrugtaget maj 2020.

Tidsangivelse	Måned og år
Anlægsbevilling forventes givet	Oktober 2019
Anlægsprojektet forventes igangsat	Oktober 2019
Forventet ibrugtagningstidspunkt	Maj 2020

Anlæg af stiforbindelse C forventes igangsat maj 2021 og ibrugtaget maj 2022.

Tidsangivelse	Måned og år
Anlægsbevilling forventes givet	August 2020
Anlægsprojektet forventes igangsat	Maj 2021
Forventet ibrugtagningstidspunkt	Maj 2022

Tabel 7 – Tidsangivelse

Initiativ 4. Vejforbindelse fra Kobbelvænget til Åkandevej ved Energicenter Voldparken

Anlægsprojektet forventes igangsat marts 2021 og ibrugtaget december 2021.

Tidsangivelse	Måned og år
Anlægsbevilling forventes givet	Juni 2020
Anlægsprojektet forventes igangsat	Marts 2021
Forventet ibrugtagningstidspunkt	December 2022

Øvrige tekniske oplysninger

Budgetnotatet har ikke været udvalgsbehandlet. Det kan ikke igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling.

Bydel og adresse

Bydækkende					
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/Kgs. Enghave		Valby	Amager Øst
Nørrebro	Østerbro	Brønshøj/Husum	X	Vanløse	Amager Vest

Tidligere afsatte midler

Der er tidligere afsat midler til forprojektering, projektering og etablering af vej- og stiforbindelser under Tingbjerg-Husum Byudviklingsstrategi. I Budget 2015 blev der desuden afsat 25,0 mio. kr. til anlæg af Husumforbindelsen op til Tingbjerg Heldagsskole. I Budget 2016 blev der afsat 1,5 mio. kr. til forprojektering af tre vejforbindelser og yderligere 11,9 mio. kr. til anlæg af to andre stiforbindelser. I Budget 2017 blev der afsat 8,7 mio. til forbedring af cykelforholdene på Gavlhusvej og Terrasserne samt 1,5 mio. til videre forprojektering af busvejsforbindelse mellem Tingbjerg og Mørkhøj i Gladsaxe.

<i>(1.000 kr., løbende p/l)</i>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budgetaftale 2015				25.000			
Budgetaftale 2016					3.500	1.000	8.900
Budgetaftale 2017						10.200	
Afsatte midler i alt				25.000	3.500	11.200	8.900

Henvisninger

Tingbjerg-Husum byudviklingsstrategi

<https://www.kk.dk/sites/default/files/uploaded-files/Tingbjerg-husum%20byudviklingsstrategi%20web.pdf>

Idékatalog for Vestvolden

<https://www.kk.dk/sites/default/files/edoc/ca267696-85e6-43ae-af06-48a55630852b/bf7880d8-6332-47c4-ba28-78afda774211/Attachments/17984086-23223688-1.PDF>

Bilag

Bilag 1. Vestvolden som natur- og kulturattraktion

Bilag 2. Stiforbindelse fra Terrasserne til Hillerød motorvejen

Bilag 3. Vejforbindelse fra Kobbelvænget til Åkandevej

Bilag 4. Vej- og letbaneforbindelse ved Bystævnet

Bilag 5. Motorvejsramper ved Hillerød motorvejen